

STRESZCZENIE

Celem pracy było określenie zależności pomiędzy morfologią powierzchni okluzyjnej zębów bocznych, a przednimi czynnikami kontrolującymi u młodych dorosłych, w warunkach normy fizjologicznej okluzji.

Badania przeprowadzono na modelach gipsowych uzyskanych z wycisków diagnostycznych 50 osób w wieku 18-21 z pełnym uzębieniem własnym (I klasa Angle'a). Modele zeskanowano skanerem optycznym S600 ARTI firmy Zirkonzahn. Następnie przy użyciu oprogramowania Exocad zwymiarowano zęby przedtrzonowe i trzonowe. Wszystkich precyzyjnych pomiarów szczegółów anatomicznych powierzchni żujących dokonano na modelach wirtualnych. Zmierzono również nagryz pionowy i poziomy w zakresie siekaczy centralnych. Dane poddano analizie statystycznej.

Powierzchnie zwarciove zębów bocznych charakteryzowały się dużą zmiennością w zakresie odległości między szczytami guzków, wysokości guzków, kąta rozwarcia guzków i kąta rozwarcia bruzd, zarówno w zębach górnych jak i dolnych. Stwierdzono istotną statystycznie zależność ujemną pomiędzy nagryzem pionowym, a kątem rozwarcia stoków guzka policzkowego dystalnego, dla drugiego trzonowca górnego ($R = -0,338892$ i $p = 0,016065$). Istnieje także istotna statystycznie korelacja dodatnia pomiędzy nagryzem poziomym, a odległością między szczytami guzków policzkowego mezialnego i podniebiennego mezialnego dla drugiego górnego trzonowca ($R = 0,398537$ i $p = 0,004149$).

W wyniku analizy statystycznej uzyskano wyraźnie zróżnicowane wyniki dla grupy badanych kobiet i mężczyzn. Istnieją zależności istotne statystycznie w ogólnej grupie badanych, bez uwzględnienia płci, które nie występują w grupie samych kobiet lub samych mężczyzn. I odwrotnie, biorąc pod uwagę wyniki analizy statystycznej z uwzględnieniem płci, pojawia się kilka korelacji istotnych statystycznie w grupie kobiet i w grupie mężczyzn, które nie były widoczne w grupie ogólnej. Jako najbardziej istotne w znaczeniu niestatystycznym uznano zależności, które potwierdzają się zarówno w grupie całościowej, jak i w grupach uwzględniających płeć.

Zwraca uwagę fakt, że w grupie mężczyzn korelacje nagryzu poziomego i pionowego z morfologią niektórych szczegółów powierzchni żujących są zdecydowanie silniejsze niż korelacje w grupie kobiet.

Morfologia powierzchni okluzyjnej drugich trzonowców górnych ma istotny związek z wielkością zarówno nagryzu pionowego jak i poziomego.